lib.x. Si autem in inſtrumento non fiat mentio ꝙ ſint pares non preſumam eos eſſe pares: qꝛ nõ conſtat per inſtrm̃ de iſta extrinſeca qualitate: vt.ff. de publica.l. quecũqꝫ.§.fi. Sed pone ꝙ ipſimet teſtes in iudicio dicant ſe eſſe pares qlibet vꝫ de ſeipſo: nũqd probãt iſtã parilitatē. Et vr̃ ꝙ nõ: qꝛ ſunt teſtes ſingulares iuxta nõ.in.c.bone memorie magũtino: extra de ele.ꝑ Ber. Item ſi teſtificent̃ coniunctim de ſe ⁊ de alio ꝙ ad illum alium non erit niſi vnus teſtis. Sed ꝯrium vr̃.ſ.ꝙ vnus teſtis ſuffraget̃ alteri: ⁊ alter alteri ſup iſta adminiculatiua qualitate ꝓbãda: ad qȯ facit ꝙ nõ.ij.q.vij. querendũ vbi oĩo vide. Quot aũt modis ⁊ per quot vĩas appareant teſtium ſingularitates pleniſſime ⁊ vltra omnes alios ſcribentes notaui.C. de teſt.l.teſtiuꝫ: vbi omnino vide ſi placet.

Notandum. Nota ꝙ qñ eſt controuerſia inter dñm ⁊ vaſallũ pares cogunt̃ teſtificari: que cõpulſio fiet per dñꝫ ⁊ illos pares q de cã cognoſcũt. Unde no.ꝙ pares hñt iuriſditionẽ ſup pares ⁊ ꝙ iudices hñt iuriſditionẽ ſup teſtes. ¶ Item nõ.ꝙ ille q dicit ſe neſcire tñ cogit̃ veritatē dicere: ergo valet eius teſtimoniũ: alioqn fruſtra cogeret̃: hoc tñ tꝫ Iaco. de are.C. de iura. calũ.l.ij.§. qȯ obſeruari: ⁊ dicit ꝙ teſtis q heri dixit nõ credo poteſt hodie dicere credo: ⁊ q dixi heri neſcio pȯt hodie ſcire: qꝛ poſſibili veritate ineſſe poſita nulla neceſſario ſeqt̃ falſitas[a]. Et iſta qȯ fuit de facto h̃ anno in ciuitate aſtenſi: ⁊ alibi in hoc ope tetigi[b]: ⁊ iſte ver. ſumptus eſt ex tex.ſ̃.qd ſi inueſti.§.i. ⁊ ſi ȯ inueſti. iter dñꝫ ⁊ vaſallum lis ori.c.i.circa prin. dic vt ibi dixi: ⁊ i.l.preſbyteri.C. de epiſ. ⁊ cleri.

Cuꝫ domino. Nõ.ꝙ qñ dño dat̃ iuramentum ſup facto ꝓprio dꝫ iurare ſe inueſtiturã non feciſſe. Heredi aũt ſufficit ſi iuret ſe inueſtire. In facto.n. ꝓprio ignorantiaꝫ non pȯt pretendere ſed in alieno ſic: ẽt ſi eſt filius: vt.l.vlt. ff.ꝓ ſuo.⁊.l.eius q in ꝓuinciã ſi cer.pet[c]. DEFENSIO.i.ſacr̃m ſubaudi ꝙ eſt in duobus caſibus.ſ. qñ vaſallus eſt in poſſeſſione ⁊ poſſedit minus anno: vel qñ dñs poſſidet: ſed vaſallus actor affert ꝓ ſe ſolã preſumptionẽ: vt.ſ̃.de conten.inter do.⁊ va.de inueſt.feu. c.i.circa prin: ⁊.ſ̃.in ti.ſi de inueſti.inter do.⁊ vaſal. lis ori.c.i.circa prin.⁊.ſ̃.de conſue.rec.feu.c.ij.§.fi. ibi nõ feciſſe: ⁊ ſic iurat ȯ veritate cũ iuret de facto ſuo: vt.ſ̃. de conſue.rec.feu.c.ij.§.i.⁊.ff.rer̃ amo.l.marcellus: ⁊ vide quod nõ. Bar.ff. de fur.l.inter oẽs.§.recte: ⁊.l. res.C. de crĩe expil.her. RESCIRE. alius tex. dicit ſe nõ credere: ⁊ ſic iurat de crudelitate cuꝫ iurat de facto alieno: vt.ſ̃.de cõſue.rec.feu.c.ij.§.⁊ iurabit. Sꝫ aliud econtrario in vaſallo: qꝛ ſemꝑ iurat preciſe ſine mentione cõſcientie de facto alieno: vt.e.ti.c.ij. in quo iuramẽto dꝫ noĩare inueſtitorẽ ⁊ dicere titulũ ſue poſſeſſionis ꝑ auctorem ſuũ ſicut dicit Placen.in.l.cogi. C. de peti.here. ibi notauit ꝙ conuentus petitiõe hereditatis cogit̃ dicere titulũ ꝑ proximũ vel aliquẽ cognatum.i.dꝫ allegare auctorem ſuũ. Et qȯ dixit proximum cognatũ loqtur exemplificatiue: qꝛ ab inteſtato qs hꝫ cãm a ꝓximo cognato. ¶ Nõ. ergo ꝙ vaſallus ſiue agat ſiue conueniat̃ dꝫ dicere ti.ꝑ auctorẽ ſuum .i. denoĩare inueſtitorem ſuũ: vt.C. de ꝓba.l.ſiue poſſidetis: ⁊ qȯ no.in.c.i. de reg.iur.li.vi. ¶ Deinde nota ꝙ ſacr̃m defuncti diuerſum eſt a ſacro heredis: ⁊ ideo diuerſo mõ iurant. ¶ Iteꝫ no.ꝙ ꝯſcia heredis eſt diuerſa a ꝯſcia defuncti: cũ.n. aĩa ſit forma indiuidua ĩpoſſibile eſt in duobus corꝑibus eandem aĩam eſſe. Sꝫ accidentia anime poſſunt eſſe cõia ⁊ poſſunt econtra nõ eſſe. Et ideo ſcia patris non eſt ſcia filij: nec ignorãtia patris eſt ignorantia filij. Contractus tñ patris eſſe dĩ cõtractus filij ſi filius eſt heres ⁊ idem ti. in vtroqꝫ: vt no.ff. de acqui.poſ.l.i.§.veteres[d]. Eternuꝫ illum ⁊ ineffabileꝫ filium ſemper excipio qui nouit omnia que ſunt patris de conſe.diſt.vlti.c.ſaluator.

[a] ¶ Falſitas. Et ibi Cy.in.xij.q. ⁊ per Bar.in.l. qui bona.§.ſigs ſimpliciter.ff. de dã.infec. ꝙ limita anteqꝫ loquatur cuꝫ parte: vt ſupra dixi de cõtrouer.inueſti.c. i. ibi extra nota.

[b] ¶ Tetigi. vide eundeꝫ in.c.i. in §.ſi.n. dño in ti. qd ſit inueſtit. ⁊ ibi notaui.

[c] ¶ Cer.pet. Et Bar. tetigit i.l. cum heres: ȯ lib. leg. dixi ſupra ſi de inueſtit. inter do. ⁊ va. lis ori. c.fina.

[d] ¶ Veteres. Et ideo ſi cõmittit̃ aliquid ꝯſcie alicuius nõ pt̃ aliuꝫ ſubſtituere: glo. eſt ſing.ff. de arbi.l.l. ſicuti. ⁊.l. ⁊ in epiſtola.C. ȯ fideicõ. qȯ not. pro executoribꝰ teſtõrum quorũ ꝯſcientie cõmittitur.l.nulli: in ver. conſcientie .C. de epiſ. ⁊ cle.

¶ Baldi celeberrimi iuriſcõſulti ſuper vſibus feudor̃ luculentiſſima interpretatio finit̃; Papie ſub illuſtriſſimo p̃ncipe Ioãne Galeaꝫ cognomẽto virtutũ comite publice ꝓpalata.

¶ Cõmentariolum eiuſdem Baldi ſuper pace conſtãtie.

In nomine ſancte et

i

indiuidue trinitatis. Imperator Federicus pacem ſuã laudabileꝫ ſumme attribuit trinitati: vt facit alias Iuſtinianus C. de offi.prefec.preto.affri.l.in noie: ⁊ i auc. de queſtore in prin. ⁊ i auc. de armis: in pri. Ex quo ſeqtur bonũ principiũ: melius mediuꝫ: ⁊ finis deo acceptabilis: in auc. qũo oꝫ ep̃os in prin. col.i. Nõ ergo tanqꝫ ipſe ſed tanqꝫ deus vr̃ facere: vt.ff. de acq.poſ.l. quod meo. Et nõ ſua vice ſꝫ delegantis.ſ. dei cuius vice fungit̃: nã princeps eſt ordĩarius oĩum: ⁊ legatus ſiue ꝓcõſul dei: vt.ff. de offi.eius cui mã.eſt iuriſdi.l.i.⁊ in fi. in auc. de fi.inſtru.§. qꝛ ĝ impiuꝫ coll̃.vi. ſ̃m Accur. q ita eleganter no.in auc. ȯ here.⁊ fal. i rub.col.i. Sed q̃re iſte ſtilus nõ ſeruat̃ in lr̃is apoſtolicis? R̃n. qꝛ h̃ facit ſtilus lr̃ar̃ papaliũ vbi nõ fit alia expreſſio: vt no.in.c.abbate. in fi. de re iudi.li.vi. i nouel. Adde ꝙ conſuetudo formalis debet ſeruari: al' inſtrumentum non valet: vt nota.in auc. vt preponatur nomẽ imperatoris.§. nos enim coll̃.vi. in glo. puta ⁊c̃.

Imperialis clementie. Mãſueta ſerenitas. No.ꝙ imꝑator dꝫ eſſe clemens ⁊ mãſuetus: vt h̃: ⁊.C. de of. comi.rerũ priuatar̃.l.vlt. Que qdẽ mãſuetudo ex humanitate deſcendit ⁊ merito p̃ncipi ineſt cũ nihil tã peculiare ſit ĩperialis maieſtatis qꝫ hũanitas: vt.C. de do. iter vi. ⁊ vxo.l. fi. in fi. ⁊.C. de teſta.l.fi. ibi ad humanitatẽ dei reſpicientis. Sic ⁊ p̃nceps ſerenus inſcribit̃ ſeu deuotus.C. ȯ offi.magi. officior̃.l.ſcholariũ. Iteꝫ magnanimus ⁊ benignus.l.i.C. ȯ theſauris.li.x. QUAM SEMPER IN SUBDITIS. No.h̃ ꝙ ĩꝑator pacẽ: clementiã ⁊ mãſuetudinẽ ⁊ diſpenſationẽ: fauores ⁊ gr̃as: ſolũ ſubditis ſuis ⁊ deuotꝭ pollicet̃: nõ his quos vt hoſtes ⁊ barbaros iure ꝑſeqt̃: quos potius ꝯuenit ſeuere punire: ⁊ ꝑ h̃ imꝑator iuſticie termĩos nõ excedit: ſꝫ potius iuſticia mediãte ꝓcedit vt.ſ̃.h̃ finit̃ lex deinde ꝯſue.regni incipiũt.c. dño guerrã col.x. Ideoqꝫ ſubtili ingenio eſt ab eis velut a barbaris pecunia extorquẽda: vt egeſtate laborẽt.C. ad.l.iul.maie.l.qſqs: ⁊.l. dñi p̃diorũ: C. de agri.⁊ cenſi.li.xi.ff. depo.l.bona fides.ff. de remi.l. nõ oẽs.§.a barbarꝭ. ¶ Nimir̃ igit̃ ſi ꝯ rebelles ferocitas exercetur cũ peccent eo ꝙ ꝯ dñm ſuuꝫ bella exerceant.C. de comer.⁊ merca.l.ij.C.loca.l.fi.viij.di. quo iure: p̃ſertim ſi papa ꝓcedit ꝯ hereticos q nõ pñt p̃ſcribere ꝯ ꝯfiſcatꝭ. bonorum: vt no.in.c.i. de p̃ſcrip.li.vj. i nouella ⁊ eſt exp̃ſſuꝫ.C. de apoſta.l.apoſtatarũ hoſtes fidei nõ ꝓtegi ſꝫ exterminari opꝫ: vt C. de ſum.tri.l.nullos hereticos: ſicut ẽt ȯportatus. Deportatus nũqꝫ p̃ſcribit: vllo tpe nõ p̃ſcribit: qꝛ a iure ciuili ẽ penitus alienus.ff. de leg.iij.l.i.§.his qbus: qꝛ deportatus pro mortuo hr̃: vt.ff.ȯ ꝯ tab.l.i. ⁊ no.in.l.i.C. de hr̃.inſti.⁊.ff. de lib.⁊ poſthu.l.gallus.§.⁊ qd ſi tm̃: ⁊ forte ciuiliter poſſidere non pȯt: ⁊ ſic tali exilio incepta vſuca. interrũperet̃. DISPENSATIONEM. No.ꝙ diſpẽſatio dĩ ſcurrilitatis ⁊ exceſſuꝫ mitigatio vl' remiſſio: facit extra de iudi. c.at ſi clerici. Iura tñ ciuilia raro diſpenſationes ꝑmittunt: qꝛ nõ debent indulgentia cria ſubleuari: vt.C. de cohartalibus.l.ſi apitor.li.xij.⁊ contra rebelles ⁊ ꝓditores nũqꝫ mite agendũ eſt: ſed debent ipſi temeritatis ſue conatibus opprimi. vt.C. de deſertoribus ⁊ occultatoribus eor̃.l.i.⁊.ij. libr. xij.⁊.C. de delatoribus.l.fi.libr.x. Item hoc ipſo ꝙ quis parcit malo intelligit̃ nocere bono in auc. de mãda.p̃n.§. homicida. coll̃.iij.⁊ eis ſolus princeps ſecuritatem dare pȯt: niſi

ex cauſa

No in quos no est exercenda clementia